

Dit is Dalton

Het Daltononderwijs bestaat bijna honderd jaar. Er is veel veranderd, maar de drie pedagogische uitgangspunten blijven actueel.

- Vrijheid in gebondenheid
- Zelfstandigheid
- Samenwerking

Vrijheid in gebondenheid

Grenzen stellen

Op een Daltonschool leren kinderen door het zelfstandig opdoen van kennis en ervaring. Vrijheid is noodzakelijk om eigen keuzes te kunnen maken, eigen wegen te vinden. Maar vrijheid betekent niet dat alles zomaar kan en mag. 'De ideale vrijheid is geen vrijblijvendheid en nog minder is het ongedisciplineerdheid. Het kind dat maar doet waar het zin in heeft, is niet vrij. Integendeel, het wordt een slaaf van slechte gewoontes, egoïstisch en ongeschikt voor een leven met anderen', zei pedagoog Helen Parkhurst al in 1922. Parkhurst is de grondlegster van het Daltononderwijs.

De docent biedt iedere leerling de structuur om met vrijheid te kunnen omgaan.

Verantwoordelijkheid leren

Vrijheid betekent in het Daltononderwijs: kunnen omgaan met verantwoordelijkheid. Uitgangspunt is het vertrouwen in de eigen kracht van ieder kind. Docent en leerling maken samen afspraken over de leerstof. De leerling schat zelf in wat het nodig heeft om een taak te kunnen doen en hoeveel tijd het nodig heeft. Achteraf legt het verantwoordelijkheid af aan de docent.

Stap voor stap

De leerlingen leren stap voor stap vrijheid te hanteren. Bij kleuters gaat het om kleine, overzichtelijke keuzetaken die ze zelfstandig uitvoeren. Naarmate kinderen en jongeren zich verder ontwikkelen, worden taken omvangrijker en complexer.

Net als op alle scholen wordt de inhoud van de leerstof grotendeels bepaald door de kerndoelen van de overheid, samenleving, schoolplan en dergelijke.

Zelfstandigheid

Zelfstandige mensen

Het Daltononderwijs wil kinderen vormen tot volwassenen die zelfstandig kunnen denken en handelen. Daarvoor is nodig dat kinderen en jongeren leren hoe je informatie vergaart, hoe je zaken op waarde kunt schatten en hoe je keuzes maakt. Daarin zal ieder mens verschillen, daarom kiest het Daltononderwijs voor een meer individuele benadering.

Zelfstandig werken

Ieder kind en iedere jongere heeft recht op optimale kansen om zichzelf te ontwikkelen. Daarom wordt op Daltonscholen veel zelfstandig gewerkt. De docent onderzoekt steeds wat ieder nodig heeft om iets specifiek te kunnen leren. Zijn rol is het begeleiden en coachen van iedere leerling, het initiatief blijft zoveel mogelijk bij de leerling.

Samenwerking

Respect voor de ander

Om later als volwassene te kunnen deelnemen aan de samenleving moet je leren samenwerken. Ook met mensen die je niet zelf kiest. Daarom wordt op Daltonscholen veel aandacht besteed aan het spelen en werken in groepjes. Meestal gaat het om leerlingen uit dezelfde klas die samen een opdracht uitvoeren, maar ook gebeurt het dat leerlingen van verschillende leeftijden samenwerken. Al doende leren ze te luisteren naar elkaar en respect te hebben voor elkaar. Ieder mens is immers verantwoordelijk voor zichzelf en voor zijn omgeving.

Rol van de docent

In de Dalton-pedagogiek is de rol van de docent meer coachend en begeleidend en minder puur gericht op kennisoverdracht. Deze taakopvatting vloeit voort uit het mensbeeld dat ten grondslag ligt aan Dalton.

Mensbeeld

Dalton gaat uit van het gegeven dat ieder mens in staat is tot het dragen van verantwoordelijkheid voor zichzelf en voor zijn omgeving. Dit is een voorwaarde om goed te kunnen functioneren in een democratische samenleving. Volgens de Daltonpedagogiek zijn ook kinderen in principe in staat om verantwoordelijkheid te dragen, bijvoorbeeld voor hun eigen ontwikkeling. Dat gebeurt stap voor stap, met heldere afspraken tussen docent en individuele leerling. De docent biedt veiligheid en structuur; een klimaat dat de leerling uitdaagt tot leren. Daardoor krijgt deze de ruimte om zich persoonlijk, sociaal en cognitief te ontwikkelen.

Typerende aspecten van de Dalton-pedagogiek

- Vormen van zelfstandig werken, leren en reflecteren
- Het pedagogisch handelen gaat uit van het vermogen van de mens tot leren. Dit blijkt onder andere uit keuzevrijheid van leerlingen gedurende een deel van de dag.
- De ruimte is ingericht voor zelfstandig werken en samenwerken
- Zelfstandig en samenwerkend leren krijgen veel aandacht in het curriculum
- Uit gedrag van de leerlingen blijkt dat zij gewend zijn aan vrijheid van handelen binnen grenzen. Dat blijkt bijvoorbeeld uit verantwoordelijkheid voor het eigen werk en dat van anderen.
- Leerlingen kijken de oefenstof zoveel mogelijk zelf na
- In het basisonderwijs wordt gewerkt met een takenbord of taakblad, en met dagkleuren.